

YHDENVERTAISUUS- JA TASA-ARVOLAUTAKUNTA/Jaosto

Syrjintäolettaja, vuokraopas, kieli

Diaarinumero: YVTLTK/61/2015

Antopäivä: 30.8.2016

Hakija katsoi tulleen syrjityksi, koska yhdistys ei ollut julkaissut vuokraopastaan viron kielellä ja pyysi kieltämään häneen kohdistuvan syrjinnän. Hakija pyysi lautakuntaa kääntämään vastaajan vastauksen ja lautakunnan vastaselityspyynnön viron kielelle, koska ei osaa suomea.

Hakemuksen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnalle voi kielilain mukaan tehdä suomen tai ruotsin kielellä. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta on päättänyt, että sille voi tehdä hakemuksen myös englannin tai saamen kielellä. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnalla ei ole velvollisuutta itse käyttää muita kieliä kuin suomea tai ruotsia. Kaikki muu muiden kielten kääntäminen, käännättäminen tai käyttäminen perustuu lautakunnan omaan tapauskohtaiseen päätöksentekoon.

Pääsääntöisesti hallintolain 26.1 §:stä johtuu, että jos käsittelyn kohteena on asianosaisen itse vireille panema asia, viranomaisella ei ole ehdotonta velvollisuutta järjestää tulkitsemista ja kääntämistä. Asianosaisen on siis yleensä itse huolehdittava tulkitsemisesta ja kääntämisestä omalla kustannuksellaan.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi, ettei asiassa ollut tarpeen järjestää hakijalle maksutonta kääntämistä huomioon ottaen asian laatu ja se, että hakijalla on ollut mahdollisuus saada asiassaan poikansa tulkitsemistä tai kääntäystä yhdenvertaisuusvaltuutetun tai oikeusaputoimiston puoleen apua saadakseen.

Yhdistykseltä saadun selvityksen perusteella yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoi yhdistyksen menettelyn perustuneen asiallisiin ja hyväksyttäviin syihin. Näin ollen ei ollut perusteita olettaa syrjinnän kieltoa rikotun.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta hylkäsi hakemuksen.

(Lainvoimainen)

Hakijan vaatimukset

Hakija katsoo tulleen syrjityksi, koska K ry. ei ollut julkaissut vuokraopastaan viron kielellä ja pyytää kieltämään häneen kohdistuvan syrjinnän.

Hakijan pyyntö yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnalle

Hakija pyytää lautakuntaa kääntämään vastaajan vastauksen ja lautakunnan vastaselityspyynnön viron kielelle, koska ei osaa suomea.

Hakijan perustelut

Hakija katsoo, että K ry. syrjii häntä ja muita vironkielisiä, koska sen vuokraopas on julkaistu somalin ja venäjän kielillä, mutta ei viron kielellä, vaikka virolaiset ovat Suomen suurin vähemmistö.

Vastaajan vastaus

Vastaaja katsoo, ettei ole menetellyt syrjivästi.

Vastaajan perustelut

Vuokraopas on julkaistu alkujaan Raha-automaattiyhdistyksen rahoittamana suomenkielisenä vuonna 2008. Se on julkaistu käännettynä venäjäksi (2009), somaliksi (2012), ruotsiksi (2013), ranskaksi (2015) ja arabiaksi (2015). Selkokielinen versio on julkaistu 2012. K ry:n asumisneuvonta saa rahoitusta Raha-automaattiyhdistykseltä ja neuvonnan eräänä painopistealueena on ollut maahanmuuttajille annettava neuvonta. Vuokraopasta on pyritty kääntämään neuvonnan yhteydessä esiin tulleiden toiveiden mukaisesti K ry:n taloudellisten voimavarojen mahdollistamissa puitteissa. Hakijan yhteydenotto syksyllä 2015 on ensimmäinen, jossa K ry:ltä on toivottu vironkielistä vuokraopasta. Jos vironkieliselle oppaalle ilmenee laajempaa tarvetta, K ry. pyrkii vastaamaan tarpeeseen liiton taloudellisten voimavarojen salliessa.

K ry. on rekisteröity yhdistys, jonka säännöissä ei edellytetä yhdistyksen tarjoavan jäsenilleen tai muille ihmisille palvelua muulla kuin suomen kielellä.

Esittelijän esitys

1. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta hylkää hakijan pyynnön vastaajan vastauksen ja lautakunnan vastaselityspyynnön kääntämisestä.
2. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta hylkää hakemuksen.

Perustelut

Hakijan pyyntö vastaajan vastauksen ja lautakunnan vastaselityspyynnön kääntämisestä

Hakija on pyytänyt vastaajan lautakunnalle toimittaman yksittäisen asiakirjan, vastaajan vastauksen sekä lautakunnan vastaselityspyynnön, kääntämistä viron kielelle.

Hakemuksen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnalle voi kielilain (2003/423) mukaan tehdä suomen tai ruotsin kielellä. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta on päättänyt 11.11.2015, että sille voi tehdä hakemuksen myös englannin tai saamen kielellä. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnalla ei ole velvollisuutta itse käyttää muita kieliä kuin suomea tai ruotsia. Kaikki muu muiden kielten kääntäminen, käännettäminen tai käyttäminen perustuu lautakunnan omaan tapauskohtaiseen päätöksentekoon.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan päätökset annetaan suomen, ruotsin tai saamen kielellä.

Jokaisella on kielilain 10.1 §:n mukaan oikeus käyttää valtion viranomaisessa suomea tai ruotsia.

Kielilain 12 §:n mukaan hallintoasian käsittelykielenä kaksikielisessä viranomaisessa on asianosaisen kieli, joko suomi tai ruotsi. Jos asiassa on useita asianosaisia ja nämä ovat erikielisiä, viranomainen päättää käytettävästä kielestä asianosaisen oikeutta ja etua silmällä pitäen.

Kielilain 9 §:n mukaan oikeudesta käyttää viranomaisissa muita kieliä kuin suomen, ruotsin ja saamen kieltä säädetään oikeudenkäyntiä, hallintomenettelyä ja hallintolainkäyttöä koskevassa lainsäädännössä, koulutusta koskevassa lainsäädännössä, terveydenhuolto- ja sosiaalilainsäädännössä sekä muussa eri hallinnonaloja koskevassa lainsäädännössä.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta annetun lain (1327/2014) 12 §:n mukaan menettelyyn lautakunnassa sovelletaan hallintolakia (434/2003), jollei tässä laissa, yhdenvertaisuuslaissa tai tasa-arvolaissa menettelystä toisin säädetä. Pääsääntöisesti hallintolain 26.1 §:stä johtuu, että jos käsittelyn kohteena on asianosaisen itse vireille panema asia, viranomaisella ei ole ehdotonta velvollisuutta järjestää tulkitsemista ja kääntämistä. Asianosaisen on siis yleensä itse huolehdittava tulkitsemisesta ja kääntämisestä omalla kustannuksellaan.

Kuitenkin hallintolain 26.3 §:n mukaan asian selvittämiseksi tai asianosaisen oikeuksien turvaamiseksi viranomainen voi huolehtia tulkitsemisesta ja kääntämisestä muussakin kuin 1 momentissa tarkoitettussa asiassa.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, ettei asiassa ole tarpeen järjestää hakijalle maksutonta kääntämistä apua huomioon ottaen asian laatu ja se, että hakijalla on ollut mahdollisuus saada asiassaan poikansa tulkitsemistä apua tai kääntänyt yhdenvertaisuusvaltuutetun tai oikeusaputoimiston puoleen apua saadakseen.

Syrjintäolettan syntyminen

Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 28 §:n mukaan vireillepanijan on syrjintää tai vastatoimia koskevaa asiaa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa käsiteltäessä esitettävä selvitystä seikoista, joihin vaatimus perustuu. Jos asiaa käsiteltäessä esitettyjen selvitysten perusteella voidaan olettaa syrjinnän tai vastatoimien kieltoa rikotun, vastapuolen on kumotakseen oletuksen osoitettava, että kieltoa ei ole rikottu.

Yhdenvertaisuuslain esitöistä (HE 19/2014 vp., s. 93) käy ilmi, että syrjintäoletta syntyy, jos vireillepanijan esittämien tai muiden asiaa käsiteltäessä esiin tulleiden seikkojen perusteella voidaan olettaa syrjinnän tai vastatoimien kieltoa rikotun. Ensisijaisesti vireillepanijan on esitettävä sellaista näyttöä tapahtumien kulusta ja muusta tosiseikastosta, jonka perusteella asiaa objektiivisesti arvioiden voidaan olettaa syrjinnän tai vastatoimien kieltoa rikotun. Pelkkä väite tai epäily syrjinnän tai vastatoimien kiellon rikkomisesta ei riittäisi olettan syntymiseen.

K ry:ltä saadun selvityksen perusteella yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta katsoo, että K ry:n menettely on perustunut asiallisiin ja hyväksyttäviin syihin. Näin ollen ei ole perusteita olettaa syrjinnän kieltoa rikotun.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta hylkää hakemuksen.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnan päätös

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta päätti hyväksyä esittelijän esityksen.

Lainkohdat

Laki yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunnasta (1327/2014) 1 §, 13 §

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) 2 § 1 momentti, 8 §, 18 § 1 momentti, 20 §, 21 § 2 momentti, 28 §

Muutoksenhaku

Liitteenä.